

включені до ДФЛЗУ, увійшли компанії ПрАТ «Фармак» (9 ТН ПЕП) та ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» (8 ТН ПЕП). Позиції лідера серед компаній-імпортерів ПЕП за кількістю представлених у державному формулярі ТН розділяють між собою Сан Фармасьютикал Індастріз Лтд, Індія й Фармасайнс Інк., Канада, що мають по 9 ТН ПЕП, а також компанії Д-р Редді'с Лабораторіс Лімітед, Індія та КРКА, д.д., Ново место, Словенія – по 8 ТН ЛП.

Висновок. Узагальнюючі дані ретроспективного аналізу асортименту ЛП, які включені до п'яти останніх випусків ДФЛЗУ, можна стверджувати про суттєве домінування іноземних ПЕП, що вказує на необхідність впровадження додаткових шляхів стимулювання вітчизняних виробників ЛП.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ПРОТИЕПІЛЕПТИЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ХВОРИХ В УКРАЇНІ

Штриголь С.Ю., Кіреєв І.В., Жаботинська Н.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. Високі витрати на ліки є одним з основних бар'єрів для прихильності пацієнтів до фармакотерапії хронічних захворювань. Одним з таких захворювань є епілепсія, яка потребує постійного контролю за допомогою лікарських засобів. Для зменшення фінансового навантаження на пацієнтів розробляються різноманітні програми реімбурсації. Реімбурсація (англ. reimbursement — виплата компенсацій) — це прийнятий в міжнародній практиці охорони здоров'я процес впливу система охорони здоров'я на доступність лікарських препаратів та медичних послуг для населення [1]. Доступність ліків для населення визначається країною проживання з урахуванням національних особливостей державної політики в галузі фармації, відмінностей в організації систем медичного страхування, систем компенсації вартості лікарських засобів, цінової та податкової політики. Практично у всіх країнах існують системи компенсації вартості лікарських засобів населенню, основним завданням яких є мінімізація витрат громадян і державного бюджету на придбання ліків [2]. У кожній країні держава приймає рішення, за якими правилами існуватиме система реімбурсації лікарських засобів; визначає джерела фінансування програми, умови надання компенсації за ліки, методи регулювання цін з боку держави, принципи відбору захворювань та ліків, що підлягатимуть відшкодуванню, тощо [3].

Мета дослідження. Вивчити можливі шляхи підвищення доступності протиепілептичних лікарських засобів для хворих в Україні.

Методи дослідження. Для реалізації поставленої мети було проведено аналіз наявності програм реімбурсації протиепілептичних препаратів для хворих в Україні.

Основні результати. На основі аналізу даних різних джерел інформації було визначено, що в Україні найпоширенішою програмою реімбурсації є програма «Доступні ліки». Урядова програма «Доступні ліки» була розроблена МОЗ України в 2017 році з метою зменшення фінансового навантаження на пацієнтів та збільшення доступності ліків. З квітня 2019 року Національна служба здоров'я України (НСЗУ) адмініструє програму реімбурсації «Доступні ліки» [4]. На початку запуску програми в ній могли брати участь пацієнти з ССЗ (ІХС, АГ), бронхіальною астмою, цукровим діабетом 2 типу [5]. Програма стрімко набирала обертів і станом на вересень 2021 року кількість аптек, які долучились до участі у програмі «Доступні ліки», перевищила 10 тисяч. Загалом, в програмі «Доступні ліки» беруть участь вже 2 мільйони 940 тисяч пацієнтів [4]. У програму входить 293 лікарські засоби, з них 70 — безоплатні.

З 1 жовтня 2021 року НСЗУ розширило програму реімбурсації — її перевагами можуть відтепер скористатися пацієнти з ендокринними (цукровий діабет 1 типу, нецукровий діабет) та неврологічними (розлади психіки та поведінки, епілепсія) захворюваннями. Станом на 1 вересня 2022 року для фармакотерапії епілепсії в програму включені вальпроєвая кислота, ламотріджин, фенітоїн та карбамазепін. Безумовно, це достатньо обмежений перелік рекомендованих на сьогодні протиепілептичних засобів, але ці препарати можуть задовольнити життєво необхідну потребу в протиепілептичних засобах хворих з обмеженими фінансовими можливостями, особливо в умовах воєнного стану в Україні. Так, вальпроєвая кислота є препаратом першого ряду для фармакотерапії майже всіх варіантів нападів епілепсії (генералізованих клоніко-тонічних та міоклонічних нападів, абсансів тощо). В свою чергу, ламотріджин також є препаратом вибору при генералізованих клоніко-тонічних нападах та препаратом другої лінії при абсансах. Карбамазепін є препаратом другого ряду при генералізованих клоніко-тонічних нападах. Всі три препарати можуть бути застосовані в першу чергу при фармакотерапії парціальних нападів епілепсії, фенітоїн є препаратом другого ряду при цьому виді нападів.

Для того, щоб скористатися програмою «Доступні ліки», пацієнту необхідно звернутися до невролога. Лікар після огляду складає план лікування і виписує електронний рецепт, в якому буде зазначена міжнародна непатентована назва — діюча речовина препарату. На свій телефон пацієнт отримує SMS-повідомлення з номером рецепту, який необхідно назвати в аптеці. Якщо у пацієнта немає можливості отримувати інформацію на телефон, то лікар надасть паперовий рецепт. Далі пацієнт повинен звернутися до аптеки, що має договір з НСЗУ та бере участь у програмі «Доступні ліки», назвати номер рецепту та отримати необхідні протиепілептичні ліки.

Висновки. Таким чином, в урядову програму реімбурсації «Доступні ліки» МОЗ України включені такі протиепілептичні препарати, які можуть забезпечити контроль перебігу захворювання і значно зменшити фінансове навантаження на пацієнтів і збільшити їх комплаєнс, що має особливе значення в складних умовах воєнного стану в Україні.

Список літератури

1. Реімбурсація. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/1062/reimbursaciya> (дата звернення: 04.10.2022).
2. Майданик Р. А. Доступ до лікарських засобів в Україні: принцип співробітництва і юридична модель фармацевтичного ринку. URL: <http://lcslaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/1-6-2014/item/156-dostup-do-likarskykh-zasobiv-v-ukraini-pryntsyup-spivrobitnytstva-i-iurydychna-model-farmatsevtichnoho-rynku-maidanyk-r-a> (дата звернення: 04.10.2022).
3. Доступні ліки: досвід ЄС та як це діє в Україні. URL: <https://volynonline.com/dostupni-liki-dosvid-yes-ta-yak-tse-diye-v-ukrayini/> (дата звернення: 05.10.2022).
4. Національна служба здоров'я. Програма «Доступні ліки». URL: <https://nszu.gov.ua/ogoloshennya-pro-ukladennya-dogovoriv/dostupni-lyky> (дата звернення: 05.10.2022).
5. Як працює програма реімбурсації «Доступні ліки» з 1 вересня 2022 року. URL: <https://www.medsprava.com.ua/article/1975-yak-pratsyu-programa-rembursats-dostupn-liki-z-1-jovtnya> (дата звернення: 05.10.2022).